

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 11 juli 2024

Saken

Utbetalning

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden avslår överklagandet.

Överklagandenämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § tredje stycket studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om studiemedel för tiden den 21 augusti – den 22 december 2023 och den 8 januari – den 7 juni 2024.

CSN beviljade studiemedel för vecka 36 – 51 år 2023 och vecka 2 – 23 år 2024. I samband med beslutet upplyste CSN om följande. Beslutet om studiemedel kommer att upphävas om NN inte lämnar en studieförsäkran före utgången av den tidsperiod som studiemedlen avser. Framkommer särskilda skäl kan CSN ändå betala ut pengarna.

CSN beslutade sedan att upphäva beslutet om studiemedel och att avskryva ärendet. Grunden för beslutet var att NN inte lämnat in någon studieförsäkran.

NN överklagade beslutet och anförde i huvudsak följande. Han har studerat med godkänt resultat under den tidsperiod som studiemedlen avser. Om det finns särskilda skäl får studiemedel betalas ut i efterhand. Det är första gången han studerar och han har en autismdiagnos och är dyslektiker, vilket medför att han inte alltid har ordning på sina papper och har svårt att ta till sig skriftlig information. Han förstod helt enkelt inte att han skulle lämna in en studieförsäkran, utan trodde att det var skolan som skulle intyga att han studerar. Han bor även på två olika adresser vilket gör det extra svårt att hålla ordning. Han gör gällande att detta utgör särskilda skäl för att studiemedel ska kunna betalas ut, även om han inte har styrkt att han studerar före utgången av den tidsperiod som studiemedlen avser. NN bifogade en studierapport.

CSN överlämnade överklagandet och handlingarna i ärendet samt upplyste om att myndigheten inte funnit skäl att ändra det överklagade beslutet. CSN upplyste även om följande i ett missiv. NN har meddelat att anledningen till att han inte lämnat in studieförsäkringen i tid beror på att han har en autismdiagnos samt dyslexi, vilket medför att han inte alltid har ordning på sina papper och har svårt att ta till sig skriftlig information och därför visste han inte att det var han som skulle lämna in studieförsäkringen. Han meddelar även att han bor på två olika adresser, vilket gör det extra svårt att hålla ordning. Bedömer inte detta som särskilda skäl CSN kan ta hänsyn till.

NN har fått möjlighet att inkomma med synpunkter på CSN:s missiv och han har inkommit med följande synpunkter. Han har bedrivit de studier som han har beviljats studiemedel för. Under den tidsperiod som studiemedlen avser har han mått väldigt dåligt och inte klarat av så mycket annat än att genomföra studierna. Studierna har gjort att han har tagit sig ur sängen, annars har han svårt att komma igång. Han har en autismdiagnos (tidigare kallad asperger), vilket medför att han har svårt att planera och få saker i vardagen att fungera. Diagnosen innebär också att han har svårt att uttrycka sig och förstå ord. Hans dyslexi gör att han inte kan ta till sig för mycket skriven text och förstå vad den innebär. Det är särskilt svårt för honom med myndighetstext. Han förstod helt enkelt inte att det var han som skulle lämna in studieförsäkringen utan han var av uppfattningen att det var skolan som skulle intyga att han studerade. Han gör gällande att hans komplexa funktionsnedsättningar medför att det föreligger särskilda skäl för att studiemedlen ska kunna betalas ut, även om han inte hade styrkt att han studerade före utgången av den tidsperiod som studiemedlen avser och han anser att överklagandet ska bifallas. NN bifogade ett läkarintyg.

CSN har därefter, på nämndens begäran, inkommit med ett yttrande och anfört i huvudsak följande. En förutsättning för att studiemedel ska betalas ut för en studiestödsperiod, är att den studerande styrker att han eller hon bedriver de studier som studiemedel har beviljats för. Styrkande av studier görs genom att den studerande lämnar in en studieförsäkringen till CSN. En studerande ska före utgången av den tidsperiod som studiemedlen avser ha styrkt att han eller hon bedriver studier, annars är rätten till studiemedel förverkad. Om det styrks senare får studiemedlen ändå betalas ut om det finns särskilda skäl. Det bör som utgångspunkt kunna anses finnas särskilda skäl att betala ut studiemedel om en omständighet som den studerande inte har kunnat råda över, har utgjort ett hinder att lämna in en studieförsäkringen i rätt tid. CSN kan konstatera att NNs beslut om studiemedel avser två studiestödsperioder, vecka 36 – 51, 2023 och vecka 2 – 23, 2024. Tillsammans med beslutet följde information om att han behöver lämna in studieförsäkringen för att kunna få utbetalning av studiemedel och att en studieförsäkringen behöver lämnas vid varje ny studieperiod, samt vad konsekvensen blir om studierna inte styrks i tid. NN har inte lämnat in en studieförsäkringen för någon av de studiestödsperioder som han har beviljats studiemedel för. Eftersom han inte har styrkt att han studerar inom den tidsperiod som studiemedlen avser, har CSN upphävt och avskrivit beslutet för vecka 36 – 51, 2023 och vecka 2 – 23, 2024. Om en studieförsäkringen kommer in för sent kan studiemedel ändå betalas ut om det finns särskilda skäl. Frågan i ärendet är därför om det kan finnas särskilda skäl i NNs fall. NN har i sitt överklagande förklarat att han på grund av sin autismdiagnos och dyslexi har haft svårt att hålla ordning på

sina papper och att han inte förstod att han skulle lämna in en studieförsäkran för att styrka sina studier. CSN kan konstatera att det därtill är styrkt att NN har sina diagnoser genom den utredning som han bifogat. Av hans läkarintyg framgår att han på grund av sin diagnos har svårt med planering och organisation, vilket lett till svårigheter att fullfölja uppgifter, lämna in papper i tid och göra korrekta ansökningar. ÖKS har emellertid i ett avgörande där en studerande anfört att en studieförsäkran lämnats in försent på grund av dyslexi bedömt att det anförda inte utgjorde särskilda skäl att ändå betala ut studiestöd. Även om CSN har förståelse för omständigheterna i det aktuella ärendet, kan det dock sammantaget inte anses vara sådana omständigheter som NN inte har kunnat råda över och som utgjort ett hinder att lämna in studieförsäkran i tid. CSN anser därmed att det inte kan anses finnas sådana särskilda skäl som krävs för att betala ut studiemedel trots studieförsäkran inte kommit in i tid. CSN anser mot denna bakgrund att överklagandet bör avslås.

NN har fått möjlighet att inkomma med synpunkter på CSN:s yttrande och han har inkommit med följande synpunkter. Till bemötande av vad CSN anför om att ÖKS i ett tidigare avgörande gjort bedömningen att åberopad dyslexi inte kunde anses utgöra särskilda skäl för att studiestöd trots försent inlämnad studieförsäkran ändå ska betalas ut vill han föra fram följande. Han gör gällande att den komplexa multiproblematik som han lider av i form av autism, läs- och skrivsvårigheter, svårigheter med igångsättning, tidsuppfattning, planering och rutiner, och tidvis svårartad depression tillsammans med sin uppfattning om att det var läroanstalten som skulle lämna in ett intyg direkt till CSN sammantaget utgör sådana omständigheter som han inte kan anses ha kunnat råda över och att dessa omständigheter därmed har utgjort ett hinder för honom att lämna in en studieförsäkran i rätt tid. Det föreligger därmed särskilda skäl för att studiemedlen ska kunna betalas ut, även om han inte hade styrkt att han studerade före utgången av den tidsperiod som studiemedlen avser. Han anser därför alltjämt att överklagandet ska bifallas. NN anförde vidare att han har fått hjälp att författa dessa synpunkter.

Författningsbestämmelser

I 3 kap. 30 § studiestödslagen (1999:1395) anges bland annat följande. Studiemedel får betalas ut endast om det är styrkt att den studerande bedriver de studier för vilka studiemedlen har beviljats.

Rätten till studiemedel är förverkad, om den studerande inte före utgången av den tidsperiod som studiemedlen avser har styrkt att han eller hon bedriver studier. Styrks detta senare, får studiemedlen ändå betalas ut, om det finns särskilda skäl.

Enligt 16 kap. 6 § CSNFS (2001:1) kan den studerande vid studier i Sverige få den första utbetalningen av studiemedel i en studiestödsperiod när en studieförsäkran enligt 7 § har kommit in till CSN. Den studerande kan dock få en utbetalning av merkostnadslån för undervisningsavgifter som avser flera studiestödsperioder med studiemedel, när en studieförsäkran för den första av dessa perioder har kommit in till CSN.

Enligt 16 kap. 7 § CSNFS (2001:1) ska en studieförsäkran för studier i Sverige enligt 6 § innehålla

1. en försäkran av den studerande om att studierna har påbörjats och att han eller hon avser att studera vid den läroanstalt och utbildning samt under den tid och i den studieomfattning som studiemedel har beviljats för, och
  2. läroanstaltens intygande om vilken utbildning som den studerande har påbörjat och registrerat sig på samt uppgifter om utbildningens studieomfattning och tid.
- CSN kan komma överens med en läroanstalt om att uppgifterna enligt andra punkten inte behöver lämnas via den studerande, utan att de kan lämnas direkt till CSN så snart den studerande har registrerat sig på utbildningen.

Överklagandenämndens bedömning

I ärendet har det framkommit att CSN under ärendets handläggning har lämnat information till NN om konsekvensen av en utebliven studieförsäkran. Överklagandenämnden kan vidare konstatera att NN inte har lämnat studieförsäkran för de aktuella studierna före utgången av den tidsperiod som studiemedlen avser. Rätten till studiemedel är därför enligt huvudregeln förverkad.

Överklagandenämnden konstaterar fortsättningsvis att NN numera lämnat en studierapport för de bedrivna studierna samt angett ett antal skäl kopplade till hans diagnosticerade tillstånd som förklaring till varför han inte kunnat lämna en studieförsäkran i rätt tid. Överklagandenämnden bedömer dock inte att de angivna omständigheterna utgör sådana särskilda skäl som medför att studiemedel ändå ska utbetalas trots att studieförsäkran inte lämnats i rätt tid. Överklagandet ska därför avslås.

Robert Dalman

Helena Engelholm

Beslutet har fattats av Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Dalman, myndighetschef, samt ledamöterna Colin Andersson, Olof Edling, Gunilla Lavås, Jessica Levin, Helena Söderberg och Jenny Twana
Föredragande: Helena Engelholm

Kopia till CSN och CSN:s Rättsavdelning